

A. SİBEL YANIKÖMEROĞLU

İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Akdeniz kıyılarında hızla artan mikroplastik kirliliğinin boyutlarının saptanması, plastik geri dönüşüm tesisleri ile karasal atık deşarjlarının deniz ekosistemine ve halk sağlığına olumsuz etkilerinin araştırılması, proje ve tesislerin çevre mevzuatına uygunluğunun ve idari denetim süreçlerinin etkinliğinin incelenmesi, kamu kaynakları ile idari yaptırımların kirliliği önlemedeki yeterliliğinin tespiti ve denizlerimizin korunmasına yönelik acil eylem planlarının belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

A. Sibel YANIKÖMEROĞLU

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizin en önemli turizm ve biyoçeşitlilik merkezlerinden biri olan Akdeniz, son yıllarda büyük bir plastik ve mikroplastik tehdidiyle karşı karşıyadır. Çeşitli akademisyenlerin ve bilim insanlarının son zamanlarda yaptığı saha çalışmaları, Akdeniz'deki kirliliğin kritik eşiği aştığını ortaya koymaktadır.

Akdeniz Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi akademisyenlerince, Antalya sahillerinde ve Konyaaltı Plajı'nda gerçekleştirilen su altı gözlemleri ve analizler, deniz yüzeyindeki toz benzeri tabakanın ve bulanıklığın karasal kaynaklı mikroplastik parçacıkları olduğunu göstermektedir. Doğaya ve akarsulara denetimsizce bırakılan ambalaj, pet şişe, izmarit ve sera örtüsü gibi atıklar, güneş ışınları, rüzgâr ve dalga hareketlerinin etkisiyle ufalanarak milimetrik mikroplastiklere dönüşmekte ve kıyı akıntılarıyla sahillerimizde birikmektedir.

Diğer yandan, Çukurova Bölgesi başta olmak üzere bölgedeki özel plastik geri dönüşüm tesislerinden ve yetersiz arıtma ünitelerinden, yağışlar veya kaçak kanallar vasıtasıyla denize saatte milyarlarca mikroplastik taşındığı akademik araştırmalarla belgelenmiştir. Örneğin, Çukurova Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi tarafından gerçekleştirilen saha ölçümlerinde, Adana bölgesinde kaçak deşarj yapılan tek bir kanaldan dahi saatte yaklaşık 1,5 ila 2 milyar mikroplastik parçacığının Akdeniz'e sürüklendiği tespit edilmiştir. Bölgede benzer yapıda yaklaşık 20 kanal bulunduğu dikkate alındığında, denize saatte ortalama 20 ila 25 milyar mikroplastığın karıştığı hesaplanmaktadır. Yine aynı araştırmada, kıyılardan alınan numunelerin %60 ila %93'ünün doğrudan söz konusu tesislerdeki kırma ve parçalama işlemlerinden kaynaklanan sanayi tipi atıklar olduğu saptanmıştır. Bakanlıkça yapılan denetimlerle bazı işletmelere idari para cezaları uygulanmışsa da mevcut yaptırımların kirliliği önlemede yetersiz kaldığı ortadadır.

Mikroplastikler, yalnızca görsel bir çevre sorunu olmayıp deniz canlılarının sindirim sistemlerini tıkamakta ve ölümlerine sebep olmaktadır. Ayrıca Akdeniz'in oksijen deposu olan Posidonia çayırının üzerine örtük olarak fotosentezi engellemektedir. Mikroplastiklerin yüzeyinde biriken zararlı mikroorganizmalar ile kanserojen kimyasallar, planktonlardan başlayarak balıklara ve nihayetinde besin zinciri yoluyla insanların sofrasına kadar ulaşmakta; üreme, hormonal düzen ve genel halk sağlığı açısından ciddi riskler doğurmaktadır.

Akdeniz'in mikroplastik çöplüğüne dönüşmesini engellemek, karasal kirlilik kaynaklarını, plastik geri dönüşüm tesislerini ve derelerin deşarj noktalarını sıkı kontrol altına alacak yasal ve idari tedbirleri belirlemek amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde acilen bir Araştırma Komisyonu kurulması şart olmuştur.

Bu bağlamda, Akdeniz kıyılarında hızla artan mikroplastik kirliliğinin boyutlarının saptanması, plastik geri dönüşüm tesisleri ile karasal atık deşarjlarının deniz ekosistemine ve halk sağlığına olumsuz etkilerinin araştırılması, proje ve tesislerin çevre mevzuatına uygunluğunun ve idari denetim süreçlerinin etkinliğinin incelenmesi, kamu kaynakları ile idari yaptırımların kirliliği önlemedeki yeterliliğinin tespiti ve denizlerimizin korunmasına yönelik acil eylem planlarının belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

32 Sayılı Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Aliye COŞKUN	Antalya	
Mustafa Erdem	Antalya	
Talat DÜĞER	MERKEZ	
Tarkan ELER	İstanbul	
Cumhur Uzun	Muşla	
Ayça Taşkent	Sakarya	
Turan Taşkın ÖZER	İstanbul	
Aliye Tınası Ersener	Ankara	
Namık Tan	İstanbul	
Gökçe GÖKÇEN	İzmir	
Eylen ERP ERMÜŞÖZ	İzmir	
Yüksel Taşkın	İzmir	
Kazım Pala	Bursa	
Melih MEDİC	Erzurum	
Ehvan Arslan	İzmir	
Süleyman Bülbul	Angora	
İsmail Atakan Öner	Karadeniz	
Rasat Karagöz	Ankara	
Ulku ÇAKIROĞLU	Eskişehir	
Uğur BAYRAKTUTAN	Ankara	
Metin İlhan	Kırşehir	

